

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

FACTORS AFFECTING MANAGEMENT EFFICIENCY OF ELECTRICAL AND ELECTRONICS INDUSTRIES IN THAILAND

สมบูรณ์ คงทองวัฒนา

นักศึกษาระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจ

สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

E-mail : skongtongvattana@hotmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ไพจิตรโรจนา

ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

E-mail : pwanchai@enr.tu.ac.th

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี

หลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

สาขาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม

E-mail : yuwatv@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย และ (2) เพื่อจัดทำแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ การศึกษาเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญขององค์กรเอกชน จำนวน 10 คน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คน รวม 12 คน ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งก็คือผู้บริหารสูงสุดในองค์กรนั้นๆ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และใช้การศึกษาเชิงปริมาณสนับสนุนผลการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงปริมาณคือ บุคลากรระดับหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนกและพนักงานในองค์กรเอกชน จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือ แบบสัมภาษณ์ และในการวิจัยเชิงปริมาณคือ แบบสอบถาม การเก็บข้อมูลดำเนินการในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เหตุผลตามหลักตรรกะสร้างข้อสรุปทั่วไป การวิเคราะห์เชิงปริมาณคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-Way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารหรือผู้นำองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ที่เป็นเลิศ มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพการนำทีม สามารถสร้างศรัทธาแรงจูงใจให้เกิดการปฏิบัติโดยที่ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการความรู้ในองค์กร การรักษาแสวงหาหุ้นส่วนทางธุรกิจ และการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นปัจจัยเสริมที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุและประสบการณ์ในการทำงาน ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทย

คำสำคัญ : ปัจจัย ประสิทธิภาพ การจัดการ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the factors affecting management efficiency of electrical and electronics industries in Thailand; and (2) to develop guidelines for efficient management of the industries. This study employed the mixed-method research involving both the qualitative and quantitative research methodologies. In the qualitative study, the researcher conducted in-depth interviews of 12 key informants including 10 top executives from private agencies and two top executives from concerned state agencies, all of which were purposively selected. The employed research instrument was an interview structure. In the quantitative study intended for obtaining research data in support of the results of the qualitative study, a questionnaire was employed as the research instrument to collect data from 120 personnel in private organizations including the division heads, section heads, and employees. Data collection in both the qualitative and quantitative studies was undertaken during July 2013 - March 2014. Qualitative data were analyzed with content analysis to derive inductive conclusions; while quantitative data were statistically analyzed using the descriptive statistics of frequency, percentage, mean, and standard deviation, and the inferential statistics of t-test, and one-way ANOVA. Research findings showed that the factor affecting management efficiency of the electrical and electronic industries was the factor of the executive or leader of the organization who had excellent vision, knowledge and ability, and the potential to lead the team and inspire the faith and motivation for work performance of the personnel. The factors of human resource management, knowledge management in the organization, the upkeep and searching for business partners, and promotion of social responsibility were supplementary factors for enhancing management efficiency of the organization. On the other hand, the personal factors, namely, gender, educational level, work position, age, and work experience did not have any effect on management efficiency of electrical and electronics industries in Thailand.

KEYWORDS : Factors, Efficiency, Management, Electrical and electronic industries

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกสูง ทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค รวมทั้งการพัฒนากระบวนการผลิตและเทคโนโลยี มีการจ้างงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. 2555 มีมูลค่า 1.70 ล้านล้านบาท มีสถานประกอบการในอุตสาหกรรมจำนวน 2,304 ราย จำนวนแรงงานโดยรวมมีจำนวน 592,956 คน กลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ

(Potential Industry) โดยมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับแรกของไทยและมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 (สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์, 2556)

ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศมาเลเซียมีอัตราการขยายตัวที่ลดลงเหมือนกับประเทศไทย ขณะเดียวกันยังพบว่าขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยลดลงจากอันดับที่ 26 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นอันดับที่ 27 ในปี พ.ศ. 2554 และเป็นอันดับที่ 30 ในปี พ.ศ. 2555 ในขณะที่เดียวกันขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศมาเลเซียในฐานะประเทศที่มีการพัฒนาเคียงคู่กับประเทศไทยมีแนวโน้มที่ลดลงเช่นกัน

ตารางที่ 1 ศักยภาพในการแข่งขันกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

ปี พ.ศ.	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ค.ศ.	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2007	2007	2008	2009	2010	2011	2012
IMD Ranking	18	21	30	30	33	31	30	26	25	29	33	27	26	26	27	30
เหตุการณ์	2 กรกฎาคม 2540 การลอยตัวของค่าเงินบาทและเหตุการณ์ต้มยำกุ้งในเอเชียที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเอเชีย	เหตุการณ์ ซ้ำในปี ค.ศ. 2000- รุรกิจด้านไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ชะลอตัว	เหตุการณ์ ซ้ำในปี ค.ศ. 2000- รุรกิจด้านไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ชะลอตัว	11 กันยายน 2544 การก่อวินาศกรรมทางอากาศที่อเมริกา และอเมริกาบุกอัฟกานิสถาน	19 มีนาคม 2546 อเมริกานुकอิรัก	1 มกราคม 2548 ระบบโควต้าสิ่งทอ ยกเลิกตามข้อตกลง WTO	ค่าเงินบาท แข็งค่าขึ้น อย่างต่อเนื่อง	ภาวะราคาน้ำมันผันผวนและเศรษฐกิจอเมริกา ชะลอตัว	เศรษฐกิจทั่วโลก ชะลอตัวส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทย หดตัวอย่างรุนแรง	วิกฤติเศรษฐกิจในประเทศกรีซ ส่งผลกระทบต่อประเทศในยุโรป และทั่วโลกและปัญหาหา อุทกภัยของไทยช่วง ต.ค.-ธ.ค. 2554 ส่งผลทำให้การส่งออกของไทยชะลอตัวลง						

ที่มา : สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (2556)

แต่ยังมีอันดับที่ดีกว่าประเทศไทยมากกว่าคือจากอันดับที่ 10 ในปี พ.ศ. 2553 เป็นอันดับที่ 16 ในปี พ.ศ. 2554 และเป็นอันดับที่ 14 ในปี พ.ศ. 2555 ถ้าพิจารณาเฉพาะส่วนของในประเทศไทยจากตารางจัดลำดับข้างล่าง ก็จะพบว่าขีดความสามารถในการแข่งขันมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา

ถึงแม้ว่าในบางปีจะดูเหมือนว่าประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีระดับที่ดีขึ้น แต่ก็เกินไปในลักษณะที่มีเสถียรภาพที่ไม่ค่อยดีนัก จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาถึงการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถได้เปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมฯ นี้ของประเทศ ก่อนการเกิดเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) อันจะเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในหลายๆ ด้าน ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เพื่อที่จะสร้างและเพิ่มขีด ความได้เปรียบในการแข่งขันให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต เพื่ออุตสาหกรรมนี้จะได้ยังคงอยู่ได้อย่างยั่งยืนและเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานให้กับการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในระดับสูงขึ้น การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและเป็นวงกว้าง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต อันมีสาเหตุจากปัจจัย ได้แก่ (1) การจะเกิดขึ้นของประชาคมเศรษฐกิจเอเชีย (ASEAN Economic Community) (2) ระบบบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และ (3) ความสามารถด้าน

เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้วยโครงสร้างของอุตสาหกรรมปัจจุบันที่เป็นเครือข่ายการผลิตที่มีลักษณะเป็นห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) มีความต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ที่มีตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การประกอบ จนถึงการตลาด และการบริการหลังการขาย ก่อให้เกิดองค์การข้ามชาติ หรือ บรรษัทข้ามชาติ โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายการลงทุนทั้งด้านการผลิต และการบริการเพื่อเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์ไปยังส่วนต่างๆ โดยมุ่งไปที่ต้นทุนรวมที่ต่ำที่สุดเพื่อสร้างอำนาจในการแข่งขัน ซึ่งทิศทางการขับเคลื่อนองค์การด้วยประสิทธิภาพและความเป็นเลิศนั้น หลายประเทศได้ให้ความสำคัญและมีแนวทางที่ชัดเจนในการสร้างบรรทัดฐานความเป็นเลิศขององค์การอย่างชัดเจน อาทิ จากการศึกษาค้นคว้าจาก Business Excellence (BE) Framework (www.spring.gov.sg) ของประเทศสิงคโปร์พบว่าในประเทศที่ประสบความสำเร็จทางด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันในลำดับสูง จะมีการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานของตนเองขึ้นและใช้ปฏิบัติ เพื่อจัดลำดับขีดความสามารถขององค์การภายในประเทศ ทำให้เกิดการแข่งขันทันทีและเกิดการปรับปรุงประสิทธิผลและเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การของตนเองอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการมุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย จึงมีความจำเป็น สำคัญ และมีประโยชน์ในทางวิชาการและการนำความรู้ในการพัฒนา

ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการไปประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้ดีและมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้นในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการ ในอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย
2. เพื่อจัดทำแนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ของอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยใช้การวิจัยเชิง ปริมาณ (Quantitative Research) สนับสนุนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและตัวอย่าง

การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงสุดในบริษัทเอกชนที่มีการส่งออกสูงสุดในปี 2556 จำนวน 10 บริษัท และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 องค์กร รวมเป็น จำนวน 12 องค์กร (สถาบันไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์, 2556) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) องค์กรละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากบริษัทเอกชนที่ได้เลือกเป็นองค์กรในการจัดเก็บข้อมูลการวิจัย เชิงคุณภาพ 10 องค์กร โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากตำแหน่ง หัวหน้าฝ่าย กรรมการบริหาร จากจำนวน 173 คน จากสูตร คำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์ เชิงลึก (In-depth Interview Form) แบบไม่เป็นทางการตาม ประเด็นคำถามเรื่อง มิติด้านภาวะผู้นำ มิติด้านการจัดการความรู้ มิติด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มิติด้านหุ้นส่วนทางธุรกิจ และมิติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร พร้อมทั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามปลายปิด (Closed-Ended Questionnaire) กำหนดมาตราวัดแบบแบ่งช่วง (Interval Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient: α) เท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามส่งไปยังบริษัท 10 บริษัท พร้อมทั้ง ดำเนินการการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในช่วงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2557

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการให้เหตุผล ตามหลักตรรกะ (Logical Reasoning) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ดีความตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษาและนำ มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสร้างข้อสรุปทั่วไป (Generalization)

การวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-Way Analysis of variance (ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการของ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย จากการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้บริหารองค์กรต้องมีคุณสมบัติ ภาวะผู้นำ เช่น มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ กล้าคิดกล้า ตัดสินใจ เป็นผู้นำทีม-นำองค์กรได้ เนื่องจากอำนาจการตัดสินใจ วิสัยทัศน์ส่งผลต่อการปฏิบัติงานทั้งทางตรงและทางอ้อมขององค์กร ทั้งนี้ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริม พัฒนาและขับเคลื่อน ปัจจัยการบริหารด้านต่างๆ ตั้งแต่ การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบายและแผนงานต่างๆ บุคลากร การเงิน ปัจจัยการผลิต การติดตามประเมินผลองค์กร การพัฒนา องค์กร และทั้งนี้ผู้นำที่มีความสามารถในการนำทีม สร้างศรัทธา สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรสามารถนำกลยุทธ์แผนงาน ไปปฏิบัติเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กรและความต้องการ ของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ นับเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้นภาวะผู้นำ จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอันดับแรกในการบริหารจัดการในอุตสาหกรรม ผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล

เนื่องจากภาวะผู้นำของผู้บริหารส่งผลต่อการขับเคลื่อนให้การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการความรู้ หุ่นส่วนทางธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการมีความรับผิดชอบต่อสังคมสามารถบรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงปริมาณพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เห็นว่าด้านภาวะผู้นำมีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในองค์กรมากที่สุดรองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านหุ่นส่วนทางธุรกิจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยสำคัญต่างๆ ต่อการบริหารจัดการดังกล่าวนี้มีค่าระดับความคิดเห็นในระดับสูงมากจากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นผู้บริหารในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าปัจจัย การบริหารต่างๆ มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละองค์กรตามลักษณะของภารกิจองค์กร ผู้นำองค์กร จำนวนงบประมาณบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กรแต่สิ่งๆ ที่เหมือนกันคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมใหม่ๆ ฟังก์ชันและการออกแบบที่เน้นรูปแบบใหม่ทันสมัยให้สอดคล้องต่อความต้องการของตลาดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแข่งขัน ซึ่งปัจจุบันการแข่งขันด้านเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา องค์กรจำเป็นต้องพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดด้วยเช่นกันดังนั้นผู้บริหารควรต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญในการคิดแบบมุ่งก้าวไปข้างหน้า (Move Forward) เช่น การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานในองค์กร มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม เข้าใจถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในองค์กรและสังคม การแสวงหาคู่ค้าทางธุรกิจและพันธมิตรทางธุรกิจ พร้อมทั้งสามารถเปลี่ยนคู่แข่งทางการค้าให้กลับมาเป็นพันธมิตรทางธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งๆ ที่สำคัญในการส่งเสริมให้องค์กรสามารถแข่งขันได้และสามารถที่จะดำรงธุรกิจอยู่ได้อย่างยั่งยืนในยุคกระแสโลกาภิวัตน์

จากการศึกษาผู้ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
เพศ					
ชาย	56	4.34	0.624	.626	.553
หญิง	64	4.56	0.876		
ระดับการศึกษา					
ปริญญาตรี	88	4.28	0.598	.203	.832
ปริญญาโท	32	4.67	0.874		
ตำแหน่งงาน					
กลุ่มบริหาร	48	4.09	0.503	1.870	.064
กลุ่มปฏิบัติงาน	72	4.68	0.755		

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน ($t = .626, Sig. = .553; t = .203, Sig. = .832; t = 1.870, Sig. = .064$)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบอายุและประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

ปัจจัยส่วนบุคคล	n	ค่าเฉลี่ย	S.D.	F	Sig.
อายุไป					
ต่ำกว่า 35 ปี	29	3.84	0.548	.103	.958
36-45 ปี	62	4.27	0.625		
46 ปีขึ้นไป	29	4.65	0.354		
ประสบการณ์ในการทำงาน					
น้อยกว่า 3 ปี	31	4.09	0.548	.996	.373
4-6 ปี	57	4.32	0.625		
มากกว่า 7 ปี	32	4.58	0.354		

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ($F = .103$, Sig. = .958; $F = .996$, Sig. = .373) ตามลำดับ

จากการศึกษากล่าวได้ว่า การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์จำเป็นต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ปฏิบัติงานด้วยปัญญาที่เป็นเลิศ (Wisdom) คิดอย่างสร้างสรรค์ในวิชาชีพเหนือกว่าบุคคลอื่น มีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีความสามารถในการจัดการความรู้และสร้างคลังปัญญาในองค์กรเพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพอย่างเหมาะสมผ่านการบริหารจัดการแบบ Show & Share ความรู้ในองค์กร พร้อมทั้งสามารถธำรงรักษาหุ้นส่วนทางธุรกิจผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างมั่นคงยั่งยืน โดยที่องค์กรต้องยึดมั่นการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อภาพลักษณ์อันดีงาม

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ของอายุและประสบการณ์ในการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

ปัจจัยส่วนบุคคล		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
อายุ	Between Groups	3.438	8	.430	.103	.958
	Within Groups	43.435	94	.462		
	Total	46.874	102			
ประสบการณ์ในการทำงาน	Between Groups	1.100	8	.138	.996	.373
	Within Groups	8.861	94	.094		
	Total	9.961	102			

จากตารางที่ 4 สะท้อนให้เห็นว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไทยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันตามอายุและประสบการณ์ในการทำงาน

2. แนวทางการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย พบว่า กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของเทคโนโลยีวิวัฒนาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภาครัฐควรมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในด้านนโยบายการส่งเสริมการส่งออก โครงสร้างอัตราด้านภาษี และเปิดกว้างหรือเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้มีบทบาทในการจัดทำนโยบายร่วมกับภาครัฐเพิ่มมากขึ้นและผู้บริหารในอุตสาหกรรมควรตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทผู้นำที่มีต่อการพัฒนาองค์กร กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการดำเนินแผนงานให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการแข่งขันและรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีวิวัฒนาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย พบว่า สภาพปัญหาอุปสรรคเกิดจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันอย่างรุนแรง ความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น การขาดแคลนบุคลากรที่มีฝีมือและที่มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพหรือมีนวัตกรรมใหม่ๆ นอกจากนี้แล้วเสถียรภาพทางการเมืองที่มีความขัดแย้งอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนและการขาดการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในด้านนโยบายและงบประมาณ

โดยที่ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเพื่อให้มีประสิทธิภาพนั้นเกิดจากผู้บริหารและผู้นำองค์กรเป็นสำคัญ อันดับแรกผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงศรัทธาและแรงจูงใจให้เกิดการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

และผู้นำในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดขององค์กร สามารถส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการปัจจัยการบริหารด้านอื่นๆ อันประกอบด้วย ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการความรู้และ องค์การแห่งการเรียนรู้ การรักษาแสวงหาหุ้นส่วนทางธุรกิจ และการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมอื่นๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจำเป็น อย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการและตัดสินใจของผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์ มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Eggers & Goldsmith (2005) (อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2549, น. 81-84) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของคนที่ผู้นำในการใช้อิทธิพลหรือโน้มน้าว บุคคลอื่นเพื่อนำไปสู่การบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ ดังนั้น เมื่อก้าวถึงภาวะผู้นำก็แสดงว่าต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ต้องมีทั้งคนที่ผู้นำกับผู้ตาม การโน้มน้าวความรู้สึก นึกคิดจิตใจของคน และการกำหนดเป้าหมายขององค์กรที่ชัดเจน ผลการสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการของ อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญ คือ (1) มิติด้านภาวะผู้นำ คือ องค์กรจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำที่มีลักษณะเป็นนักบริหารที่ดี มีวิสัยทัศน์คิดอย่าง สร้างสรรค์สามารถจูงใจในการปฏิบัติงานในการขับเคลื่อนมิติด้าน อื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล (2) มิติด้านการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ คือ องค์กรแสวงหา สรรหา คัดเลือก บุคลากร ที่มีทักษะความรู้ตรงต่อลักษณะงานและมีการพัฒนาบุคลากร อย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งมีการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากร นำศักยภาพเหล่านั้นมาพัฒนาองค์กรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (3) มิติด้านการจัดการความรู้และองค์การแห่งการเรียนรู้ คือ องค์กรจัดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ ผ่านเวทีการพูดคุย และการสานเสวนาร่วมทั้งจัดระบบ สารสนเทศ ห้องสมุด ห้องทดลองปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมให้เกิด การนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางาน ให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (4) มิติด้านหุ้นส่วนทางธุรกิจ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ องค์กรมุ่งแสวงหารักษาลูกค้า ผู้ที่ถือหุ้น บุคลากร ผู้จัดหาวัตถุดิบและผู้จัดจำหน่ายให้มีความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกับองค์กรพร้อมทั้งพัฒนาคู่แข่งทางการค้าให้เป็น พันธมิตรทางธุรกิจ และ (5) มิติด้านความรับผิดชอบต่อสังคม คือ องค์กรต้องมีการส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ

มีความปลอดภัยและรักษาสິงแวดล้อมพร้อมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชนงกรณ์ กุณทลบุตร (2555) การศึกษาเชิงประจักษ์ของประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ พบว่า วิสัยทัศน์ ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับภารกิจของระบบ (System) การเรียน การสอนที่มีการวางแผนและการวางกลยุทธ์ (Strategy) อย่าง ต่อเนื่อง ของผู้นำในการกำหนดวิสัยทัศน์ควบคู่กับการจัดสรร ทรัพยากรของกิจกรรมทั้งหมด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างความมั่นคงใน การทำงานให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน สไตล์ (Style) การบริหาร ส่งผลต่อรูปแบบการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ การเสริมสร้าง ศักยภาพของผู้บริหารและการวิเคราะห์ระบบการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพการทำงานและการเรียนการสอนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษา ด้านบุคลากร (Staff) ของหลักสูตรนานาชาติ ควรมีการพัฒนาทักษะ (Skill) ของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการบำรุงรักษาและจูงใจบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการศึกษา ความพึงพอใจของบุคลากร และมีการปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนต่างๆ ให้มีความทันสมัย จะทำให้ผู้บริหารได้รับความสำเร็จในการบริหารจัดการหลักสูตรนานาชาติอย่างมี ประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาคอุตสาหกรรมควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของ เทคโนโลยีวิถีทัศน์ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

1.2 ภาครัฐควรมีบทบาทสำคัญในการกำหนด นโยบายส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในด้านนโยบายการส่งเสริมการส่งออก โครงสร้างอัตราด้านภาษี และเปิดกว้างหรือเปิดโอกาสให้ภาค เอกชนได้มีบทบาทในการจัดทำนโยบายร่วมกับภาครัฐเพิ่มมากขึ้น

1.3 ผู้บริหารในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ควรตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทผู้นำ ที่มีต่อการพัฒนาองค์กร กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และการดำเนินแผนงานให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการแข่งขัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีวิถีทัศน์ เศรษฐกิจ สังคม

และการเมือง

1.4 กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยควรศึกษาและเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในทุกภาคส่วนก่อนการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community/AEC) เพื่อยังคงความมีประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

2.3 ควรมีการศึกษาการพัฒนาวัตกรรมการผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

เอกสารอ้างอิง

คณะอนุกรรมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ. 2538. **สมุดปกขาวการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร. 2555. **การศึกษาเชิงประจักษ์ของประสิทธิภาพการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติ**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ดิน ปรัชญพฤทธิ์. 2542. **ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดิน ปรัชญพฤทธิ์. 2528. **การพัฒนากิจการและการบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามเจริญพานิช.

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. 2556. **รายงานสถานการณ์อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ประจำเดือนเมษายน 2556**. กรุงเทพฯ: สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์.

Bovee, L.C. 1993. **Management**. McGraw-Hill: New York.

Eggers, W. D. & Goldsmith, S. 2005. **Best Practice in Leadership Development and Organization Change: How the Best Companies Ensure Meaningful Change and Sustainable Leadership**. San Francisco: John Wiley & Sons. อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. 2549. **สุดยอดผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ: เอ็กชเปอร์เน็ท.

Singapore Quality Award. 2013. "Business excellence framework". Spring Singapore. Singapore. Online: http://www.spring.gov.sg/building-trust/business-excellence/apply-for-a-be-certification-award/be-awards/documents/be_framework.pdf. สืบค้น 15 มกราคม 2557

Trewatha, R.L. and Newport, G.M. 1982. **Management**. Plano Texas: Business Publication.

Yukl, G. A. 1989. **Leadership in organizations**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

>> สมบูรณ์ คงทองวัฒนา

จบการศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการ บริษัท เอ็มเอ อีเล็คทรอนิค (ไทย) จำกัด

>> ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี

จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเศรษฐศาสตร์เกษตร จาก University of the Philippines Los Baños ประเทศฟิลิปปินส์ และระดับปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และระดับปริญญาตรี หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร จากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยสยาม และประธานมูลนิธิริมน้ำเกล้าเยาวชน ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

>> รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ไพจิตโรจนา

จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา Optoelectronics จาก King's College, University of London ประเทศอังกฤษ ระดับปริญญาโท หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคอมพิวเตอร์เทคโนโลยี จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา Nonlinear Optics จาก University of Southern California ประเทศสหรัฐอเมริกา และระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต